

**OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ PENTRU ȘCOLI/SECȚII
CU PREDARE ÎN LIMBA MINORITĂȚILOR ȘI PENTRU ROMÂNII DIN DIASPORA**
**Secțiunea B Limba și literatura română pentru școli/secții cu predare în limbile altor
minorități și pentru românii din diaspora**
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București
13 martie 2026
Clasa a VIII-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Răspunsurile date nu vor avea titlu sau motto.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Punctajul total este de 100 de puncte.**

Citește fiecare dintre textele date pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A. Într-o familie de păstori se făcuse deodată liniște deplină. Ca niciodată, cei trei copii se treziseră primii și se zbenguiau prin curte, fiecare cu jocul său.

Aveau o casă mărișoară, vopsită în albastru, cu gardul înalt, cu o șură și un șopru care închideau curtea din toate părțile. Așa se construiau casele prin Mărginimea Sibiului, cu ocol întărit, ca să protejeze femeile și copiii în perioadele mai lungi în care bărbații erau plecați cu oile. Uneori se duceau în apropiere, alteori călătoreau sute sau chiar peste o mie de kilometri în căutarea celor mai bune locuri de pășunat. Munții erau plini de adăposturi, unele mai mici, improvizate, altele mai mari, colibe păstorești care semănau uneori cu o gospodărie în toată regula.

Păstorul lancu avea doi băieți și o fată. Îi lua uneori cu el în drumeție, să cunoască rânduile lumii. Erau cât se poate de curioși, puneau o mulțime de întrebări, îi ajuta să învețe, însă îl oboseau câteodată pe păstor, care credea și în virtuțile liniștii.

– E important să se uite omul și înăuntrul inimii lui, să își asculte gândurile cele mai ascunse și să le înțeleagă.

Numai că niciunul dintre copii nu era de acord și râdeau pe seama lui, făcând o gălăgie și mai mare. Seara târziu, când se puneau la somn sub cerul liber, înveliți în cojoace, lancu se bucura de calmul naturii, adâncindu-se în propriile gânduri, pe care nu în firea lui le vedea, ci sus, printre stele.

Iată însă că veni și ziua în care copiii tăcură deodată. Păcăliți de liniștea aceea, părinții dormiră până spre prânz. Când înțelese ce oră era, lancu dădu să-i spună nevestei că îi era rușine, dar nu putu scoate o vorbă. La rândul ei, nici ea nu putea glăsuși. Ba mai mult, în spatele casei, în țarc, printre oi, era o tăcere din cele mai limpezi. Venindu-și în fire, femeia se apucă să facă o mămăligă, aduse brânză și lapte bătut și mâncară toți, ezitând să se privească. Apoi îi veni în minte că era mai bine să aibă fiecare ceva de făcut, ca să alunge grija. Așa că le aduse copiilor câte un bătău* și-i puse să bată smântâna, ca să facă unt. Lancu nu așteptă vreun sfat de la cineva, puse merinde în desagi, le încărcă pe măgar, își luă cojocul, câinii și oile și plecă. Obişnuită cu greul, femeia rămase cuminte în urma lui, numărând parcă pașii care se-ndepărtau de casă. Apoi se duse să ia brânza lăsată la scurs și s-o așeze în putinici. Avea multe lucruri de pus în ordine. Se opri o clipă în fața oglinzii și încercă să șoptească ceva. Oglinda se aburi, însă nu se auzi niciun sunet.

Păstorul se opri la troița zidită la răscruce și fixă ochii pe cruce, apoi îi coborî spre icoane. Se închină și în mintea lui spuse un „Doamne” care se făcu ghemotoc și se rostogoli în inimă. Avea să-l poarte cu el în toată călătoria aceea.

O coti la stânga, spre munte. Acolo sus lumea e altfel, răutățile rămân în urmă, ca bolovani grei ce nu pot fi cărați în spinare. Ești aproape de liniștea cea adevărată și de pe fiecare coamă vezi altă împărăție. La câteva zile de mers, într-o pădure deasă, știa el un izvor cu puteri fermecate, de unde se zicea că băuseră apă sfintii și îngerii, ba chiar luna cobora pe ascuns câte o rază, îmbătându-se de răcoarea și bunătatea lui.

Niciun sunet nu se auzea de nicăieri, de ai fi zis că toate zgomotele pieriseră sau că oamenii și animalele asurziseră deopotrivă. După ce trecu de ultimul sat, ajuns pe o coamă mai dreaptă, găsi un țarc gol și o surlă**. Lăsă oile să pască o vreme, scoase ceva merinde din straiță, mai mult pentru câini, apoi închise animalele și se întinse în adăpostul acela îngust, unde îl cuprinse un somn adânc.

Curând auzi un vuiet de vânt și mai întâi se bucură că-și revenise în simțiri, apoi se întrebă dacă era aievea sau se afla într-un vis. Fulgere și tunete se porniră din toate părțile. Surla se

zgâlțâia și dădea semne că avea să se prăbușească peste el dintr-o clipă într-alta. Se simți într-un târziu luat pe sus, cu surlă cu tot, și pluti așa în voia altcuiva pentru o vreme.

Când toate se liniștiră din nou, deschise ochii, văzu lumina printre prăjinile surlei și înțelese că iar se trezise spre prânz. Îi fu rușine și ieși să dea drumul la animale. Nu mică îi fu mirarea când se găsi într-o poiană rotundă, în mijlocul unei păduri de brazi înalți, numai el și surla în care dormise.

**bădău* – lemn cu care se sfărâmă cașul.

**surlă* – (aici) colibă, de obicei improvizată, de formă conică, construită din pari de lemn și acoperită cu stuf, paie, fân sau coceni.

Ovidiu Baron, *Liniștea din casa păstorului*

B. Începând de ieri, 5 decembrie 2023, România are un nou element înscris în Lista reprezentativă a patrimoniului cultural imaterial al umanității. Este vorba de dosarul multinațional *Transhumanța, strămutarea sezonieră a turmelor* elaborat în colaborare de către Albania, Andorra, Austria, Croația, Franța, Grecia, Italia, Luxemburg și Spania. Acesta este o extensie a dosarului *Transhumanța în zona mediteraneană și în Alpi*, înscris de către Austria, Grecia și Italia, în anul 2019.

Dincolo de deplasarea turmelor, practică milenară încă de pe vremea Imperiului Roman, transhumanța* reflectă și relațiile complexe dintre oameni, animale și ecosisteme. Aceasta implică ritualuri și practici sociale, îngrijirea și creșterea animalelor, gestionarea terenurilor, a pădurilor și a resurselor de apă și gestionarea pericolelor naturale.

Transhumanța a influențat și practicarea unor meșteșuguri și ocupații asociate: fabricarea de obiecte necesare la stână, a articolelor de îmbrăcăminte specifice, a unor instrumente muzicale, a comerțului cu produse specifice, a elementelor de arhitectură țărănească, de la anexele stânii, la locuința temporară și până la gospodăriile complexe sau la așezări agropastorale specifice.

Un dosar tematic consacrat transhumanței poate fi găsit pe site-ul Institutului Național al Patrimoniului.

Transhumanța este ce-al de-al zecelea element înscris de România în Lista reprezentativă a patrimoniului cultural imaterial al umanității. Celelalte nouă elemente sunt prezentate în publicația consacrată patrimoniului imaterial UNESCO de pe teritoriul României, elaborată de Comisia Națională a României pentru UNESCO și care poate fi consultată în format digital în limba română și limba engleză.

**transhumanță* - deplasare sezonieră a păstorilor cu turmele de animale (îndeosebi de oi) vara la pășunile de la munte și toamna spre cele de la șes.

Transhumanța, cel de-al zecelea element de patrimoniu imaterial înscris în lista UNESCO, articol preluat de pe site-ul: www.cnr-unesco.ro/ro/activitate/transhumanta-cel-deal-zecelea-element-de-patrimoniu-imaterial-inscris-in-lista-unesco

SUBIECTUL I

puncte

30 de

Scrie pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Sunt corect despărțite în silabe cuvintele din seria:

- fa-mi-li-e, cu-rioși, de-o-da-tă;
- so-ci-a-le, in-stru-men-te-le, fa-bri-ca-rea;
- se-zo-ni-e-ră, ges-tio-na-rea, a-so-cia-te;
- pub-li-ca-ți-a, te-ri-to-ri-ul, en-gle-ză.

2 puncte

2. Cuvintele subliniate din fragmentul „Aveau o casă mărișoară, vopsită în albastru, cu gardul înalt...” sunt formate, în ordine, prin:

- derivare, conversiune, conversiune;
- derivare, derivare, compunere
- derivare, conversiune, compunere;
- compunere, conversiune, derivare.

2 puncte

3. Se află într-o relație de omonimie cuvintele subliniate în ambele enunțuri din seria:
- „Nu mică îi fu mirarea când se găsi într-o poiană rotundă”; Avea o zgârietură minusculă;
 - „Se opri o clipă în fața oglinzii și încercă să șoptească ceva”; Nu îl putea opri să plece.
 - „văzu lumina printre prăjinile surlei”; Felinarul lumina toată încăperea.
 - „Venindu-și în fire, femeia se apucă să facă o mămăligă”; Legară mai multe fire de mătase în jurul cozii câinelui.

2 puncte

Scrie pe foaia de concurs răspunsurile cerințelor de mai jos:

4. Menționează valoarea morfologică a fiecărui cuvânt subliniat în secvența „Când înțelese ce oră era, lancu dădu să-i spună nevastei că îi era rușine, dar nu putu scoate o vorbă.” **4 puncte**
5. Construiește un enunț în care adjectivul din secvența „transhumanța reflectă și relațiile complexe dintre oameni” să fie în cazul nominativ, genul masculin, păstrându-i numărul. **4 puncte**
6. Rescrie următorul enunț, astfel încât cuvântul subliniat să devină o propoziție subordonată corespunzătoare, menționând felul subordonatei: „La rândul ei, nici ea nu putea glăsu.” **4 puncte**
7. Transformă construcția activă din fragmentul următor într-o construcție pasivă, trecând verbul la timpul mai-mult-ca-perfect: „...îl cuprinse un somn adânc”. **6 puncte**
8. Rescrie corect enunțurile următoare: „Frați mei nu mi-au spus că tata a plecat la servici. Vroiam să îi repet din nou că mi-ar plăcea ca să-mi cumpere o minge care mi-o doresc.” **6 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

40 de puncte

A. ÎNȚELEGEREA TEXTULUI

Scrie pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

- Precizează un meșteșug a cărui practicare a fost influențată de transhumanță, valorificând informațiile din textul B. **2 puncte**
- Menționează motivul pentru care lancu se trezește târziu, înainte de a pleca cu oile la munte, valorificând informațiile din textul A. **4 puncte**
- Numește un element de conținut comun celor două texte-suport, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. **4 puncte**
- Crezi că a fost necesară includerea transhumanței în patrimoniul UNESCO? Formulează răspunsul, valorificând informațiile din textul B. **4 puncte**
- Care este opinia ta despre nevoia de liniște exprimată de păstorul lancu? Motivează-ți răspunsul, în 60 - 80 de cuvinte, valorificând textul A. **6 puncte**

Notă! Răspunsurile vor fi redactate în enunțuri, cu respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație.

B. Scriere creativă

20 de puncte

Redactează o compunere de 150 – 200 de cuvinte, în care să relatezi o posibilă continuare a textului A.

În redactarea răspunsului tău, vei avea în vedere:

- respectarea succesiunii logice a evenimentelor, în concordanță cu cerința dată;
- integrarea și descrierea unui alt personaj;
- să valorifici două informații din textul dat;
- originalitatea în prezentarea conținutului de idei al compunerii.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare.

Pentru redactarea textului se acordă 6 puncte (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau moto. Respectarea în lucrare a cerințelor nu este obligatorie.

SUBIECTUL al III-lea
puncte

20 de

C. Cei din neamul Leverkühn erau din tată în fiu meșteșugari și agricultori mai înstăriți, care prosperaseră, parte prin ținutul Schmalkalde, parte prin Saxonia, pe valea Saalei. Familia propriu-zisă a lui Adrian se așezase, de mai multe generații, la ferma Büchel din satul Oberweiler, aproape de Weissenfels. [...]

În vremea primei copilării a lui Adrian, sau Adri cum i se zicea, bunicii lui mai locuiau încă în aripa bătrânilor, dar gospodăria era cu totul în mâinile celor tineri și doar seara, la cină, bătrânul, de altfel ascultat cu tot respectul, se mai amesteca în treburile, îndrugând câte ceva cu gura lui știrbă. [...]

Jonathan Leverkühn, tatăl lui Adrian, era un bărbat de cea mai autentică rasă germană, un tip cum aproape că nu mai e de găsit în orașele noastre. [...] Alături de predilecția sa pentru lecturile religioase [...] făcea, într-o măsură modestă și cu mijloace restrânse, studii de științe naturale, biologie și chiar de fizică și chimie, și se întâmpla ca tatăl meu să-i vină în ajutor cu substanțe din laboratorul său farmaceutic. [...]

Seara, când tatăl lui Adrian deschidea cărțile sale cu ilustrații în culori despre fluturi exotici și animale marine, ne aplecam adesea cu toții, fiii lui și cu mine și chiar și Frau Leverkühn, peste speteaza îmbrăcată în piele și cu rezemători pentru cap a jilțului său, să privim, iar el ne arăta cu degetul minunățiile și ciudăteniile de acolo. [...] Jonathan încerca, și nu fără succes, să ne împărtășească și nouă emoția sa în fața misterelor naturii. [...]

Molipsit de veselia lui Adrian, pe care lucrurile acestea îl făceau să râdă în hohote până-i dădeau lacrimile, îmi venea și mie să râd, din toată inima. Dar papa Leverkühn ne admonesta cu un „Ssst!”, pentru că voia ca toate aceste lucruri să fie privite cu o sfioasă evlavie — aceeași evlavie plină de mistere cu care examina scrisul indescifrabil de pe cochiliile anumitor scoici ajutându-se cu lupa lui mare, dreptunghiulară, pe care ne-o împrumuta și nouă. [...]

Noi băieții, Adrian și cu mine, priveam unul la altul pe jumătate zâmbind, dar uluiți de unele observații ale lui papa Leverkühn, cum erau cele referitoare la deșertăciunea aparențelor. [...]

Da, papa Leverkühn era înclinat spre speculații, era un gânditor, și, cum am mai spus, avea plăcerea de a cerceta, dacă se poate spune cercetare când e vorba, în fond, numai de contemplare și visare. [...]

Nu pot susține că îmi făcea plăcere să privesc așa ceva, dar recunosc că eram fascinat, și la fel și Adrian, cu toate că, așa cum se întâmpla întotdeauna la astfel de spectacole, se simțea ispitit să râdă și numai din considerație pentru gravitatea tatălui său se stăpânea. [...]

În ce mă privește, las în seama altora de a stabili dacă era cazul să râzi sau să plângi.

după Thomas Mann, *Doctor Faustus*

Prezintă, într-un text de minimum 150 de cuvinte, modul în care este surprinsă fascinația pentru natură în textele-suport A și C, selectate din zone culturale diferite.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- evidențierea unui aspect comun al modului în care este prezentată fascinația pentru natură, în textul A și în textul C;
- evidențierea unui aspect diferit al modului în care este prezentată fascinația pentru natură, în textul A și în textul C;
- exemplificarea adecvată a aspectului comun;
- exemplificarea adecvată a aspectului diferit;
- valorificarea experienței de viață/de lectură.

Vei primi 14 de puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare.

Pentru redactarea textului se acordă 6 puncte (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă!

Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.